

Contact: ivn.maasduinen@live.nl

<https://www.facebook.com/Maasduinen2017/>

[IVN Trektocht De Maasduinen | IVN](#)

[IVN Maasduinen - YouTube](#)

Pagina 2	Werkgroepen
Pagina 3	Activiteiten Werkgroep Beheer
Pagina 4	Oproep Werkgroep 'Natuur in de Stad'
Pagina 5-6	Postbus IVN Maasduinen
Pagina 7-11	Ruim je tuin eens niet op
Pagina 11	Les over duurzaamheid
Pagina 12	RUMI
Pagina 13	Seismisch onderzoek in Lomm
Pagina 14-15	Hanenkam
Pagina 16	ualse Hanenkam
	#2uurnatuurchallenge – gratis downloads
Pagina 17	ALgemeen
Pagina 18	Limburgse Actieve Ledendag op 28 januari 2023

Werkgroepen

IVN Bestuur de Maasduinen

Voorzitter	Ton Wetjens	Tel. 077-4722870
Penningmeester	Hans Billekens	Tel. 06-14132768
Secretariaat	Annet Weijkamp	Tel. 077-4731244
Bestuurslid	Henny Martens	Tel. 06-30612548
Bestuurslid	vacant	

IVN Werkgroepen de Maasduinen

- Jeugd & Jongeren: Jose Wennekers jose.wennekers@outlook.com
- In Veilige Handen: Jose Wennekers en Peer Maas
- Natuur Beheer: Henk Wennekers henk.wennekers@outlook.com
- Natuurpad 'Volg de Das': Sraar Geelen Tel: 06-22196724
- Natuur in de stad 'Venlo': Sjeng Vissers sjma@home.nl
- Speelnatuur 't Smokkelpad': Ton Wetjens tonwetjens70@gmail.com
- Biodiversiteit: Annet Weijkamp annet.weykamp@telfort.nl
- Amfibieën & reptielen: Ton Wetjens Tel: 06-21382434
- Vlinders: Henny Martens henny.martens@hotmail.nl
- Vleermuizen: Albert Raaijmakers Tel: 06-37489718
- Roofvogels en Vogels: Theo Lommen Tel: 06-51786669
- Zoogdieren: Ron Keijers ronkeijers@hotmail.com

Eind Redactie Nieuwsbrief: Annet Weijkamp

annet.weykamp@telfort.nl

Beheerder IVN Website: Wiel Jacobs

ivn.maasduinen@live.nl

Werkgroep Beheer

5 november: NATUURWERKDAG.

Locatie: Straelens Broek

Het Straelens Broek is een wetland dat deel uitmaakt van het Landgoed Arcen. Het is een moerasachtig gebied wat door het Limburgs Landschap in oude glorie is hersteld. Er zijn graslanden afgegraven en het Straelens Schuitwater is hersteld, een groot ondiep water dat veel watervogels aantrekt. Er is een uitkijkplatform met mooi uitzicht over het moeras en rondom het gebied kun je ook een mooie wandeling door open gebied en bossen maken.

Werkzaamheden: Boomopslag deels verwijderen op de heide. Zagen en afknippen van dennen, eventueel uitsteken van berkjes. Hout op hopen leggen.

Aanmelden

via: www.natuurwerkdag.nl ,
zoek een klus in Lomm

Zaterdag 19 november : afronden lopende projecten
We werken van 9:00 – 12:00 uur.

Als je mee wil doen, dan graag aanmelden via e mail:

henk.wennekers@outlook.com

We kunnen nog wel enkele (vaste) krachten gebruiken.

Werkgroep 'Natuur in de Stad'

OPROEP

De werkgroep "Natuur in de Stad" van IVN Maasduinen is dringend op zoek naar nog enkele vrijwilligers (IVN-leden) die zich in willen zetten voor diverse werkzaamheden zoals het aanleggen van kleine natuurhoekjes, het ophangen, controleren en onderhouden van nestkastjes en het meedenken over nieuwe projecten en activiteiten.

Geïnteresseerden kunnen zich zonder enige verplichting aanmelden bij

henny.martens@hotmail.nl

06 30612548

SlechtvalkVenlo.nl

Slechtvalk

Postbus IVN Maasduinen

IVN Maasduinen is zeer veelzijdig door de samenwerking met andere natuurverenigingen in de regio en provincie Limburg en Brabant. Zo is IVN maasduinen actief met de uitvoering van inventarisaties in Nationaal Park Maasduinen.

Zo is in 2014 Pinky ontdekt, de flamingo van de Maasduinen. Nu 7 jaar later is er een rapport geschreven over Pinky. Het gaat goed met hem en hij vliegt nog steeds rond in de Maasduinen op een korte uitstap naar Brabant na.

Het verhaal is te vinden voor abonnees op de website van het Natuurhistorisch Genootschap Limburg. IVN leden kunnen het verhaal aanvragen bij Henny Martens henny.martens@hotmail.nl

Wil je meer weten over het Natuur Historisch genootschap, kijk ook eens op [Natuurhistorisch Genootschap in Limburg \(nhgl.nl\)](http://Natuurhistorisch%20Genootschap%20in%20Limburg%20(nhgl.nl)) voor activiteiten.

Er is ook een samenwerking opgebouwd met Coöperatie Maasduinen. De Coöperatie heeft regelmatig activiteiten in Noord-Limburg. Maar liefst 20% van de grond in Nationaal Park De Maasduinen is in handen van bijna 800 particuliere eigenaren. Hoe zorg je dan voor een goede onderlinge samenwerking? Hoe zorg je samen voor een dynamisch nationaal landschap? [Welkom - Coöperatie Maasduinen \(cooperatiemaasduinen.nl\)](http://Welkom%20-%20Coöperatie%20Maasduinen%20(cooperatiemaasduinen.nl))

Bomencursus 2022-2023 IVN District Limburg

Omdat bomen van levensbelang zijn, organiseren IVN-afdelingen in Limburg verschillende soorten cursussen met als onderwerp bomen.

Déze cursus is geschikt voor zowel personen met weinig of geen voorkennis, als personen die al heel wat van bomen weten. Indien gewenst kunnen deelnemers voorafgaand aan de cursus thuis al korte IVN-animatie-bomenvlogs op de computer bekijken.

De cursus omvat 8 lessen: per jaargetijde een praktische buitenles en een theoretische les.

Aan de orde komen: bladeren, determinatie, groei van bomen, hout, ecologie, fysiologie, ziektes van bomen, bloei, vruchten, wortelstelsel/mycorrhiza, communicatie tussen bomen, belang van bomen, klimaat en stikstofproblematiek.

De praktische lessen, onder begeleiding van een gids, vinden plaats in groepjes van ± 5 personen, waarbij iedere deelnemer aan de slag gaat met een werkblad als hulpmiddel.

De eerste praktische les zal tussen 10 oktober 2022 en 14 november 2022 georganiseerd worden, de exacte startdatum bepaalt uw afdeling.

De theoretische lessen vinden plaats op een centrale locatie waar deelnemers aan bomencursussen gegeven door andere IVN-afdelingen kunnen aansluiten.

De eerste theoretische les zal tussen 24 november 2022 en 16 december 2022 gegeven worden.

De deelnamekosten voor zowel leden als niet-leden bedragen € 10,-. Dit is inclusief een zoekkaart 'Bomen' ter waarde van € 5,-.

Interesse? Meer inlichtingen? Aanmelden?

Bij uw afdeling en bij mariannebonten@gmail.com (secretaris IVN-District).

IVN District Limburg draagt bij aan een duurzame samenleving door mensen te betrekken bij natuur, milieu en landschap
www.ivn.nl/provincie/limburg/ivn-district-limburg

ivn natuur
educatie
District Limburg

Ruim je tuin deze herfst eens niet op

Foto's en tekst: Sim D'Hertefelt

Je tuin 'winterklaar' maken is contraproductief. Ontdek waarom we onze opruimwoede mogen temperen en 13 tuintaken die wél zinvol zijn in het najaar.

Tuiniers en tuinaannemers zijn alweer druk bezig om onze tuintjes *winterklaar* te maken. Al dat welige groen van de zomer (nu ja, wat er wilde groeien ondanks de droogte) moet dringend opgeruimd worden. Zodat de tuin er deze winter *proper* bij ligt.

Vaak betekent dat: alle uitgebloeide planten afknippen, eenjarigen eruit, bodem vrijmaken, alle tuinafval weg, hop, de compostbak in, naar het containerpark ermee of in de groenzak voor het ophalen.

De putter (Carduelis carduelis) is in de winter afhankelijk van gedroogde zaaddozen, hier berijpte restanten van de kaardebol (Dipsacus fullonum)

Helaas is al dat opruimen voor het ecosysteem van je tuin geen goeie zaak.

- **Vogels** als putters en vinken die in de winter op doortocht zijn, hebben de verdroogde zaaddozen van je uitgebloeide planten nodig als voedselbron.
- **Insecten**, spinnen, kevers en lieveheersbeestjes hebben uitgedroogde holle stengels nodig om te overwinteren. Vogels gaan daar dan weer op zoek naar een proteïnerijk hapje.
- **Egels** hebben dikke bladerhopen nodig als verstoppertje voor hun winterslaap.
- **Planten** hebben het tuinafval nodig voor een gezonde voedselrijke bodem en als bescherm laag tegen de schrale winterwind.

Met een minder opgeruimde tuin doe je de natuur een groot plezier.

En ook jezelf! Het is minder werk en je tuin zal gezonder zijn, beter bestand tegen droogte en meer biodivers. Trouwens zijn al die uitgebloeide bloemen prachtig om te zien met een laagje rijp erop in de winterzon.

Vroege bekerzwam (Peziza vesiculosa) komt vaak voor op mulch van houtsnippers

Maar al dat tuinafval gaat toch schimmelen...

Sommige tuiniers zijn bang dat tuinafval dat blijft liggen schimmels met zich meebrengt die schadelijk zijn voor hun planten. De biologische werkelijkheid is heel anders.

Ja, plantenresten zullen schimmelen, meestal onzichtbaar. Maar die schimmels voeden en beschermen je planten net.

Er zijn meer dan **100.000 verschillende soorten** schimmels. Sommige daarvan zijn **parasitair** en tasten levende planten aan, zoals meeldauw en roest waar elke tuinier wel eens mee te maken krijgt.

Maar de meeste schimmels zijn **saprofyt**, dat wil zeggen dat ze leven op dood plantmateriaal. Ze lossen harde plantendelen (lignine, cellulose) op en zetten het om in voedsel (ammonium) voor je planten. Die schimmels zijn dus nuttig en noodzakelijk voor een gezonde en vruchtbare bodem.

Sommige bodemschimmels gaan wederzijds bevorderende (symbiotische) relaties aan met je planten. Ze vormen zogenaamde **mycorrhizae**, een Grieks woord dat letterlijk schimmel-wortel betekent.

Mycorrhizae vergroten het bereik van plantenwortels en leveren aan de plant water en minerale voedingsstoffen zoals fosfor, calcium, magnesium en zink. In ruil scheidt de plant via zijn wortels koolhydraten af als voedsel voor de bodemschimmel. Een **win-winrelatie** waar meer dan 90% van alle planten gebruik van maakt om te overleven.

Nuttige schimmels concurreren bovendien met parasitaire schimmels en vormen een **beschermend web** rond de wortels van planten. Kortom, dankzij de goede schimmels zijn je planten gezonder en minder vatbaar voor hun schadelijke broertjes.

Van die nuttige bodemschimmels zie en merk je meestal helemaal niets. Misschien ruik je op lange termijn wel de typische **bosgeur** die aan champignons doet denken. En ja, later verschijnen er misschien **paddenstoelen**, met mooie namen als de uroege bekerzwam, grote viltinktzwam of de langsteelfranjehoed. Niks mis mee, integendeel, missie geslaagd. Je kan de paddenstoelen identificeren met een app zoals [Obsidentify](#).

Wil je meer weten over de rol van schimmels in een gezonde bodem voor je planten? Lees dan **Het bodemvoedselweb** van Lowenfels en Lewis.

Een stukje gazon omzetten in een plantenborder met kartonmulch en vlechtwerk van snoeiafval

Wat zijn wél zinvolle tuintaken in de herfst en de winter?

Geen paniek als je graag wat tuiniert in het lage herfstzonnetje, maar toch niet wil toegeven aan de opruimwoede. Er zijn genoeg tuintaakjes voor het najaar en de winter die wél nuttig zijn. Een selectie.

1. Nieuwe vaste planten planten: september en begin oktober is eigenlijk de beste periode om te planten, niet april-mei.
2. Buitenkraan afsluiten, tuinslang opbergen, regenton laten leeglopen.
3. Vaste planten verplaatsen en delen: ontdek hoe door delen je eigen planten vermeerdert.
4. Gras maaien tot in oktober: het groeit zolang de temperatuur boven de 6° blijft.
5. Bomen, struiken en klimplanten planten: kies de juiste boom voor je tuin.
6. Blad harken van het gras, terras en paden: voer het blad niet af, maar leg het op je borders of op een hoop in een rustig hoekje van je tuin.
7. Gazon omvormen tot een plantenborder door kartonmulchen.
8. Nestkastjes leegmaken (draag handschoenen) en schoonmaken met heet water.
9. Bloembollen planten.
10. Niet geheel wintervaste planten afdekken vanaf de eerste vorst, bijvoorbeeld met bladeren.
11. Bomen en struiken snoeien: de beste periode is afhankelijk van de soort, informeer je goed. Voer het snoeiafval niet af, maar gebruik het in je tuin. Voorbeelden vind je in onze complete kringloopgids.
12. Een insectenhotel of ulechtwerk maken met snoeiafval.
13. Paadjes aanleggen, stapelmuurtjes bouwen, een zitplek voorbereiden, enz.

Veel herfstplezier in je tuin.

Nieuws vanuit IVN Limburg

Sylvia Spierts-Brouwer

Bericht 4 oktober, 21:27

Vanuit mijn Benelux netwerk kreeg ik vandaag het bestaan van deze e-learning over duurzaamheid te horen. dit lijkt mij nuttig om binnen IVN te delen. bij deze! met dank aan de Vlaamse collega's!

<https://www.lesgevenvooreenoverduurzaamheid.be/>

Denk maar niet dat de tuin
in de winter zijn vervoering
verliest. Het is stil, maar de
wortels daar beneden
zijn onstuimig.

Rumi

Seismisch onderzoek in Lomm

LOMMONLINE

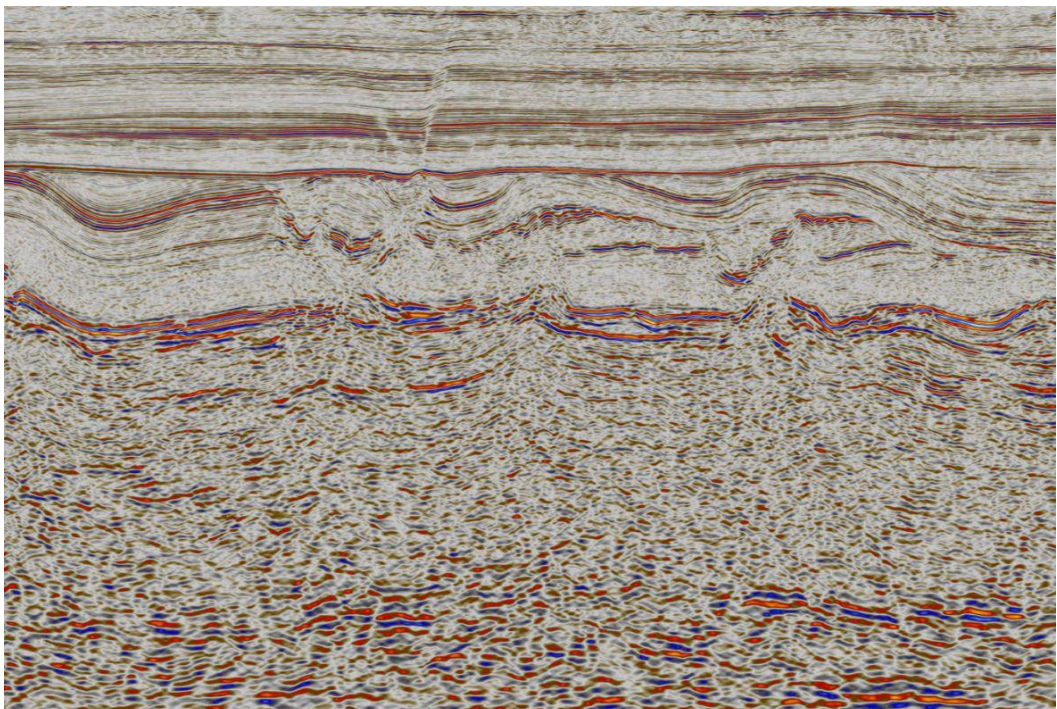
Seismisch onderzoek in de omgeving van Lomm

Er zijn in de omgeving van Lomm werkzaamheden uitgevoerd voor seismisch onderzoek. Het onderzoek vond plaats aan de West en Zuid-West kant van Lomm. Seismisch onderzoek bestaat uit een trekker die gaten boort tot 20 meter diep, onderin het gat wordt een seismische lading geplaatst en daarna wordt het gat volledig afgedicht met zwelklei (bentoniet). Enkele dagen later worden via de lading geluidsgolven opgewekt, hiermee worden onderliggende aardlagen in beeld gebracht. Dit onderzoek levert een beter beeld op of aardwarmte eventueel ingezet kan worden als duurzame energiebron om bijvoorbeeld huizen en kantoren te verwarmen.

Het seismisch onderzoek is tijdelijk. Nadat alles is afgerond, is er niets meer van de werkzaamheden te zien. Wilt u meer weten over het seismisch onderzoek of waar onderzoek wordt gedaan? U kunt meer informatie terugvinden op de website:

www.scanaardwarmte.nl.

Deze lijnen liggen in Brabant en Noord- en Midden-Limburg. Lijn 20 is het verlengde van lijn 5 en hiermee doorkruist deze lijn van in totaal bijna 110 kilometer een groot deel van Midden en Zuidoost Nederland, van Barneveld tot Venlo. Lijn 19, die onder andere langs Eindhoven loopt, gaat aan de oostkant nog een stukje Duitsland en aan de westkant een stukje België in.

De hanenkam

een njam-njam-zwam

Een paddenstoel die hanenkam heet: de punker onder de zwammen? Echt punk ziet hij er niet uit, al mag zijn mooie dooiergele kleur er zijn. Helaas is de hanenzwam een pak zeldzamer dan vroeger. Dat heeft te maken met de kwaliteit van onze leefomgeving. Droevig nieuws voor zowel natuurliefhebbers als culinaire liefhebbers.

Tekst: Wim Verachtert

De hanenkam is een vrij herkenbare paddenstoel: warm geel met onder de hoed iets wat op plaatjes lijkt, maar omschreven wordt als 'onregelmatige ribben'. De hanenkam is dan ook niet nauw verwant met andere plaatjeszwammen. Hij hoort thuis in zijn eigen familie: de Cantharellaceae of cantharelfamilie.

Delicatesse

Misschien zegt de naam 'hanenkam' je niets, maar klinkt de in keukens gebruikte naam 'cantharel' je als muziek in de oren. De hanenkam is een delicatesse die bekendheid geniet bij iedereen die graag paddenstoelen eet. Rauw heeft de paddenstoel een licht scherpe smaak, waarvan hij zijn Duitse naam 'Pfifferling' dankt. Maar eens bereid is de smaak helemaal anders. Googel eens op 'cantharel' en je vindt vooral recepten. De geur is aangenaam en wordt vaak vergeleken met die van abrikoos.

Cantharel komt van het Franse 'chanterelle', dat al in de zestiende eeuw gebruikt wordt voor deze zwam. Maar tegelijk werd het woord ook gebruikt om een kraaiende haan te benoemen. Daar ligt wellicht de link met de hanenkam?

Boombegeleider

De hanenkam is geen paddenstoel die strooisel of dood hout opruimt. Hij groeit op de grond maar de zwamdraden in de bodem leggen contact met de wortels van bomen in de buurt. Je vindt de hanenkam dus altijd vlak bij bomen: bijvoorbeeld berken, eiken of grove dennen. De zwam levert voedingsstoffen aan de boom en krijgt er suikers voor terug. Paddenstoelen met zo'n leefwijze noemen we symbionten of boombegeleiders. Ook de uliegenzwam en het eekhoornbrood zijn symbionten.

De hanenkam mag dan wel samenleven met algemene boomsoorten, toch is hij veel zeldzamer dan de bomen in kwestie. Dat komt omdat hij groeit op een relatief zure bodem: hij is vooral op de zandgronden te vinden of elders op verzuurde bemoste taluds. Nauw verwante soorten zoals de bleke cantharel vindt je op de zwaardere bodems.

Niet te kweken

Vanwege zijn eerder genoemde culinaire kwaliteiten werd de hanenkam vroeger massaal geplukt. In de 20^e eeuw was de soort veel talrijker dan nu. Nu moet je goed zoeken om nog cantharellen te vinden. Wegens die achteruitgang werd de hanenkam dan ook op de rode lijst gezet in de categorie 'kwetsbaar'.

Hun bijzondere connectie met bomen zorgt ervoor dat hanenkammen niet gekweekt kunnen worden. Nochtans zit er steevast cantharel tussen als je een mengeling bospaddenstoelen in de winkel koopt. Dat gaat doorgaans om zwammen uit het buitenland, waar ze wel nog veel talrijker voorkomen. Hier is het verboden om paddenstoelen te plukken in bossen en openbare domeinen.

Last van stikstof

Het is verleidelijk om de achteruitgang van de hanenkam toe te schrijven aan overmatig plukken. Maar langlopend Zwitsers onderzoek toonde aan dat paddenstoelen daar weinig last van hebben. Paddenstoelen komen voort uit ondergrondse zwamulokken. Zolang die niet beschadigd wordt, blijven ze jaarlijks 'uruchten' produceren. Stikstof blijkt de echte boosdoener: de stikstofdepositie zorgt ervoor dat bomen meer bladeren produceren en de humuslaag in het bos dikker wordt. De hanenkam groeit liefst op strooiselarme plekjes: een bemoste bodem onder de bomen. Daarom vinden we hem nu vooral op plaatsen waar strooisel zich niet ophoopt.

Valse hanenkam

De valse hanenkam (*Hygrophoropsis aurantiaca*) lijkt veel op de hanenkam en is eetbaar, maar heeft weinig voedingswaarde. Bij gevoelige mensen en grote hoeveelheden kan de paddenstoel een opgeblazen gevoel en diarree veroorzaken.

Deze soort is veel algemener dan de (echte) hanenkam of cantharel en groeit onder of in de buurt van naaldbomen.

[Gratis downloads | IVN](#)

Beleef de natuur in de herfst

Vorig jaar heeft 82% van de IVN #2uurnatuur Challenge deelnemers een positief effect op hun gezondheid ervaren. Zij voelden zich meer uitgerust, energiever en ontspannen.

Stimuleer jij jouw gasten om naar buiten te gaan en de herfst te beleven? Wij helpen je op weg. Ontvang gratis challenges, herfst-zoekkaarten, natuurweetjes en meer.

Download het digitale herfstpakket

Algemeen

Wat is het IVN?

Het instituut voor Natuur, educatie en duurzaamheid is een landelijke vereniging met plaatselijke afdelingen. IVN Maasduinen is een afdeling met als werkgebied het noordoostelijk deel van de gemeente Venlo.

Wat wil het IVN?

Mens en Natuur zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Wij als IVN verbinden mensen en natuur. We laten jong en oud beleven hoe leuk, gezond en belangrijk natuur is. Op die manier dragen wij bij aan een duurzame samenleving, individuele gezondheid en het welzijn van iedereen.

Wat doet onze afdeling?

Onze afdeling richt zich op onderhoud van natuurgebieden, inventarisaties en educatie door middel van excursies en lezingen. In samenwerking met grondeigenaren wordt gewerkt aan verbetering van de biodiversiteit door het inzaaien van wilde bloemenranden en -akkers.

Hoe werkt een afdeling?

Alle activiteiten van IVN Maasduinen zijn vrijwilligersactiviteiten. Veel leden zijn binnen de vereniging actief. Het hart van onze vereniging zijn onze werkgroepen, daarnaast zijn ook leden actief in de natuurfotografie en met insecten.

Behalve werkgroepen zijn er ook kortlopende projecten. Zoals het inventariseren van landgoederen en bedrijventerreinen op flora en fauna. Heb je belangstelling? Neem contact op en sluit je aan.

Hoe word je lid?

Geef je op via [Aanmeld formulier IVN Maasduinen | IVN](#)

Wat kost een lidmaatschap?

Een lidmaatschap per huishouden bedraagt €22,-

Een individueel lidmaatschap volwassene bedraagt €22,-

Een individueel lidmaatschap < 18 jaar bedraagt €2,50

De contributie kun je jaarlijks zelf overmaken naar onze bankrekening NL94 RABO 0153513861 op naam van IVN Maasduinen onder vermelding van 'Contributie'.

Jaarlijks in de maand mei krijg je persoonlijk een email van onze penningmeester met een herinnering tot betaling.

Wat ontvang je als lid?

Je kunt gratis deelnemen aan alle activiteiten binnen de afdeling. Binnen IVN kun je met korting deelnemen aan cursussen en lezingen. Je ontvangt maandelijks de nieuwsbrief van IVN-maasduinen en elk kwartaal het tijdschrift Mens en Natuur.

Contact?

Je kunt contact opnemen via het secretariaat:

ivn.maasduinen@live.nl

ivn natuur
educatie
Maasduinen

Aan:
alle afdelingen van District Limburg,
de beheerders van de Excursieloketten,

Beste IVN'ers,

Bij deze laten wij jullie weten dat de **Limburgse Actieve Ledendag zal plaatsvinden op zaterdag 28 januari 2023.**

Wij vragen jullie om de datum alvast te noteren en die dag vrij te houden van andere activiteiten om deel te kunnen nemen aan deze speciale IVN dag.

We kunnen jullie alvast laten weten dat het thema van de dag 'Biodiversiteit' is. Meer informatie over de locatie, de invulling van de dag en het aanmeldingsformulier volgt later.

Vriendelijk verzoek aan de afdelingen en beheerders Excursieloketten: deze mail graag doorsturen naar jullie leden en achterban.

Met vriendelijke groet,
Namens de werkgroep 'Team Actieve Ledendag 2023',

Marianne Bonten, secretaris District Limburg